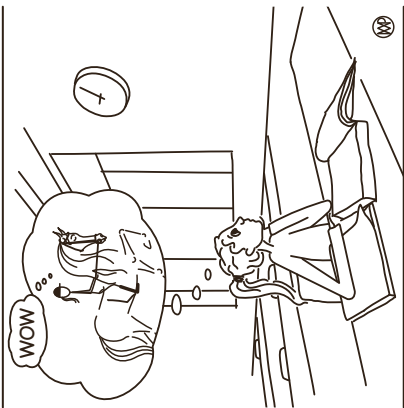

Veiligheid & Voorkennis 1-1

Alle paarden nog aan toe...

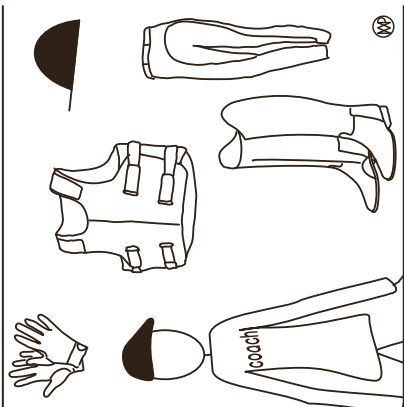

Als je paarden houdt moet je er goed voor zorgen en er alles over weten. WOW legt uit HOE paarden denken en WAT paarden nodig hebben.

Alle paarden nog aan toe...
Vluchtdieren vluchten
Ben je er klaar voor? Met paarden praten
Auw, pijn is niet fijn
DOE wat je ZEGT
HE, pas op!
Beleed
Match of Mismatch
Eerst lopen dan rijden

Veiligheid & Voorkennis 1-2

Ben je er klaar voor?

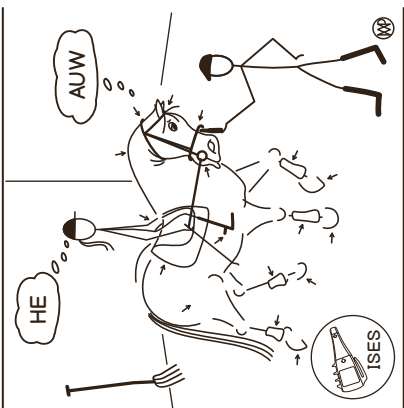

Zoek een instructeur die bekend is met WOW of met Equitation Science. Gebruik veilige kleding: geen wijde jassen of fladderende sjaals. Schoenen of laarzen met hak.

Alle paarden nog aan toe...
Vluchtdieren vluchten
Ben je er klaar voor? Met paarden praten
Auw, pijn is niet fijn
DOE wat je ZEGT
HE, pas op!
Beleed
Match of Mismatch
Eerst lopen dan rijden

Veiligheid & Voorkennis 1-3

Auw, pijn is niet fijn

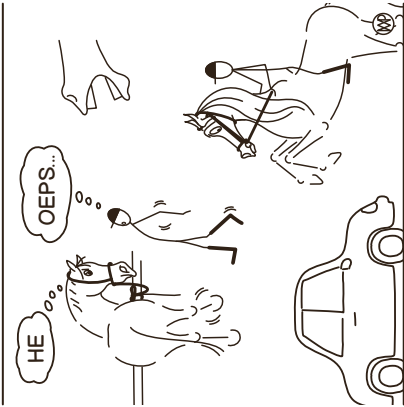

Je kan een paard eenvoudig per ongeluk pijn doen. Kijk dagelijks of alles in orde is. Geen pijn, wondjes? Kunnen er twee vingers tussen de neusrim? Het zadelpast zowel paard als ruiter.

Alle paarden nog aan toe...
Vluchtdieren vluchten
Ben je er klaar voor? Met paarden praten
Auw, pijn is niet fijn
DOE wat je ZEGT
HE, pas op!
Beleed
Match of Mismatch
Eerst lopen dan rijden

Veiligheid & Voorkennis 1-4

HE, pas op!

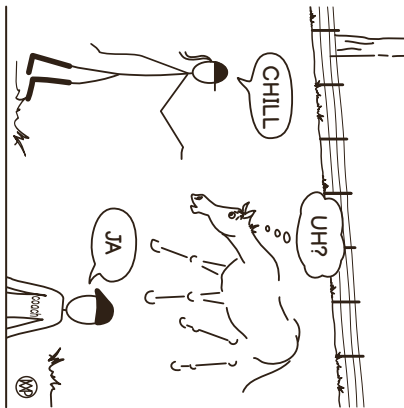
Oren plat? Tandens bloot? Dit paard zegt: HE, ik voel me niet veilig, hou afstand! Paarden kunnen gevaarlijk zijn als je niet weet wat te doen.

Alle paarden nog aan toe...
Vluchtdieren vluchten
Ben je er klaar voor? Met paarden praten
Auw, pijn is niet fijn
DOE wat je ZEGT
HE, pas op!
Beleed
Match of Mismatch
Eerst lopen dan rijden

11

Veiligheid & Voorkennis 1-8

DOE wat je ZEGT

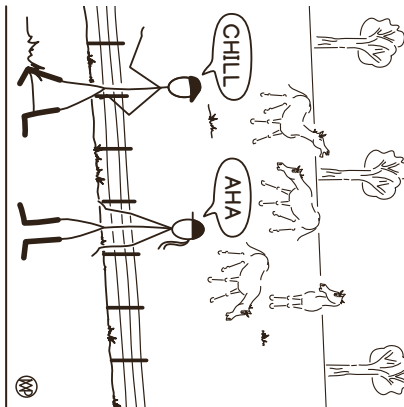
UH? Ben jij zenuwachtig? OEPS, dan beweeg je anders. Let op de lichaamsstaal van het paard, zie je onrust? Wacht even! Beweeg rustig en praot kalm.

Alle paarden nog aan toe...
Vluchtdieren vluchten
Ben je er klaar voor? Met paarden praten
Auw, pijn is niet fijn
DOE wat je ZEGT
HE, pas op!
Beleed
Match of Mismatch
Eerst lopen dan rijden

26

Veiligheid & Voorkennis 1-7

Met paarden praten

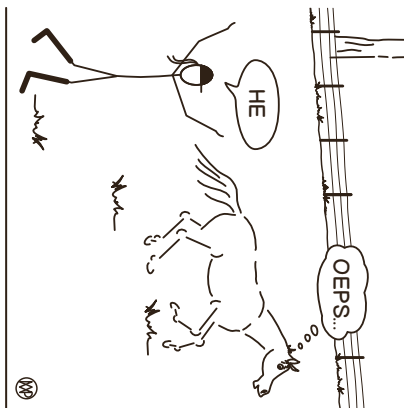
Gebruik, wanneer je met paarden omgaat, korte makkelijke (zelfbedachte) woorden met duidelijk verschillende klanken. Meer weten zie www.paardwelzijn.nl

Alle paarden nog aan toe...
Vluchtdieren vluchten
Ben je er klaar voor? Met paarden praten
Auw, pijn is niet fijn
DOE wat je ZEGT
HE, pas op!
Beleed
Match of Mismatch
Eerst lopen dan rijden

23

Veiligheid & Voorkennis 1-6

Vluchtdieren vluchten

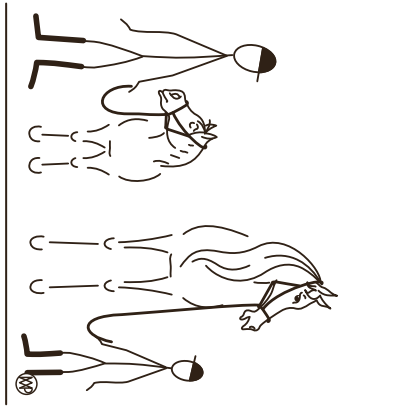
Niet te enthousiast rennen of roepen. Niet zomaar met je armen zwaaien! Deze hulpen helpen je niet. Als je iets wilt vragen aan een paard, doe dit dan met signalen waar het paard niet van schrikt.

Alle paarden nog aan toe...
Vluchtdieren vluchten
Ben je er klaar voor? Met paarden praten
Auw, pijn is niet fijn
DOE wat je ZEGT
HE, pas op!
Beleed
Match of Mismatch
Eerst lopen dan rijden

22

Veiligheid & Voorkennis 1-5

Match of Mismatch

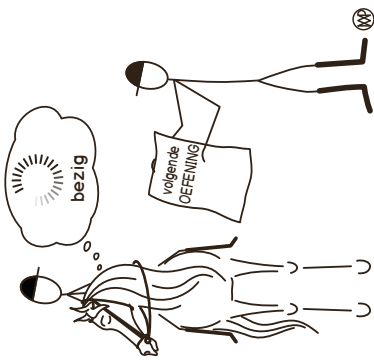
Welk paard past bij jou? Vraag je coach om een 'win win' match. Je zoekt een paard dat bij je lengte, gewicht, ambities en karakter past!

Alle paarden nog aan toe...
Vluchtdieren vluchten
Ben je er klaar voor? Met paarden praten
Auw, pijn is niet fijn
DOE wat je ZEGT
HE, pas op!
Beleed
Match of Mismatch
Eerst lopen dan rijden

24

Elk signaal zijn eigen betekenis
HE = een vraag.
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA
NEE = nooit 'misschien' Samenengestelde oefeningen

"Een beloning, wordt teniet gedaan, als de volgende vraag er voor dit paard, te snel op volgt."

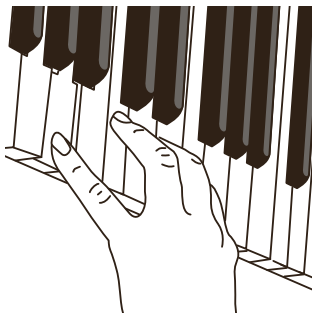

Informatie opslaan...

Super Signalen

Super Signalen

Samengestelde oefeningen

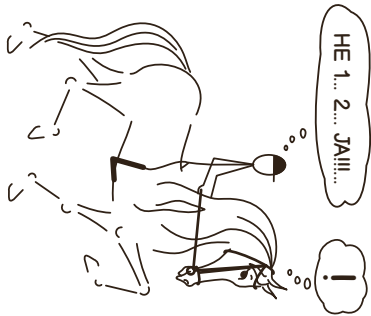

Het is alsof je rustig piano speelt.
Eén toets, één klank. Eén detail, één signaal volgt, in voelend samenspel, op het ander.

Elk signaal zijn eigen betekenis
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA
NEE = nooit 'misschien' Samenengestelde oefeningen

'Toevallig' Leren

Rijden op een Beloning...

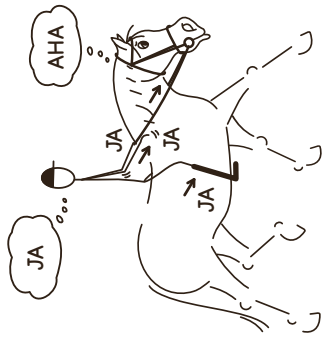

... is geduldig uitleggen wat je graag wilt zien door steeds met correcte timing het juiste antwoord 'aan te wijzen'. Stop je op tijd met vragen? Dan beloon je wat je wel wilt!

Als je een dier kan belonen...
Paarden leren...
Paarden trainen...
Beloon of Negeer
Gedrag aanleren

NIET 'Smart'
Nieuwe uitdagingen
AHA = Toevallig begrijpen
De 'verdubbelaar' inzetten
Rijden op een Beloning...

Voor bijzondere prestaties! Combineer beloningen: doe en zeg JA, WOW!
Ontspan! Krab het paard bij de schoft of laat de beloning langer duren.

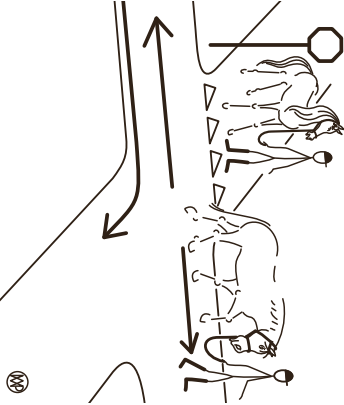

De 'verdubbelaar' inzetten

'Toevallig' Leren

Veiligheid & Voorkennis 1-10

Eerst lopen dan rijden

Voor je gaat rijden leer je met een paard aan de hand lopen. Stoppen, stoppen... Een stopje achteruit? Zorg dat het paard altijd stilstaat als jij dat vraagt!

Alle paarden nog aan toe...
Ben je er klaar voor?
Auw, pijn is niet fijn
HE, pas op!
Match of Mismatch

Vluchtdieren vluchten
Met paarden praten
DOE wat je ZEGT
HE, pas op!
Match of Mismatch

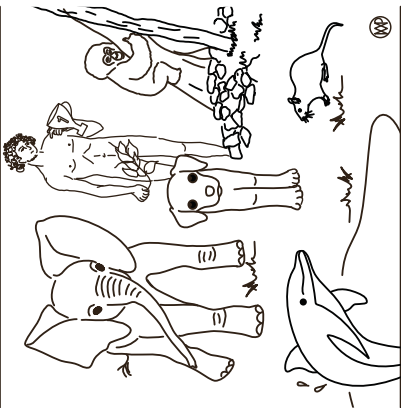
Beloon het paard als hij contact toestaat. Laat hem aan je hand snuffelen en krab hem even met je nagels (mag met je 'schoft' de schouder op de hals, bij de 'schoft'.

Beloon gewenst contact altijd!

Veiligheid & Voorkennis 1-10

Als je een dier kan belonen...

... kun je hem trainen.

NIET 'Smart'
Paarden leren... Nieuwe uitdagingen
Paarden trainen... AHA = Toevallig begrijpen
Beloon of Negeer De 'verdubbelaar' inzetten
Gedrag aanleren Rijden op een Beloning...

41

Paarden leren...

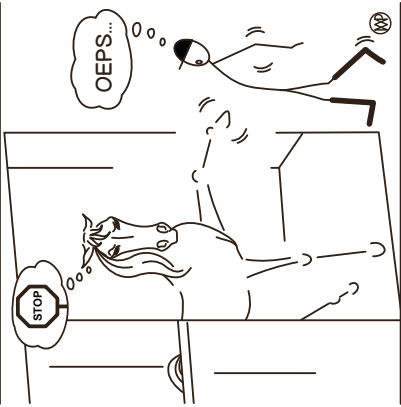

... onder andere doordat 'toevallig' gedrag iets oplevert. Daar hoeven mensen niet persé bij te zijn.

NIET 'Smart'
Paarden leren... Nieuwe uitdagingen
Paarden trainen... AHA = Toevallig begrijpen
Beloon of Negeer De 'verdubbelaar' inzetten
Gedrag aanleren Rijden op een Beloning...

33

Paarden trainen...

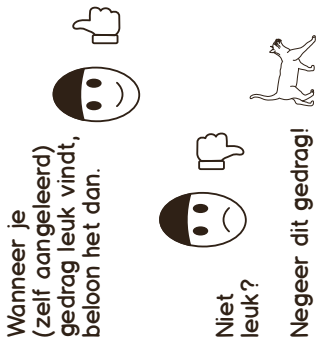

... jou ook. Als hij b.v. ontdekt dat hij je weg kan sturen of kan laten komen, je iets kan laten doen of zorgen dat jij ergens mee stopt: dan traint hij jou.

NIET 'Smart'
Paarden leren... Nieuwe uitdagingen
Paarden trainen... AHA = Toevallig begrijpen
Beloon of Negeer De 'verdubbelaar' inzetten
Gedrag aanleren Rijden op een Beloning...

36

Beloon of Negeer

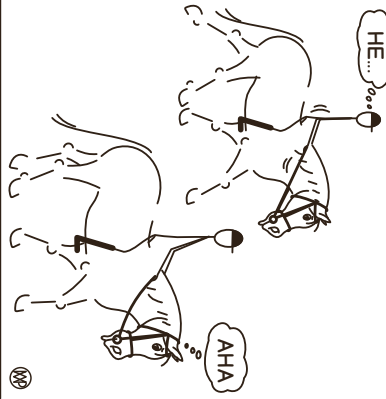

Daag je paard uit, wanneer mogelijk, om iets anders te doen... Zo, dat hij stopt met het minder leuke gedrag. Als hij je volgt, dan beloon je.

NIET 'Smart'
Paarden leren... Nieuwe uitdagingen
Paarden trainen... AHA = Toevallig begrijpen
Beloon of Negeer De 'verdubbelaar' inzetten
Gedrag aanleren Rijden op een Beloning...

67

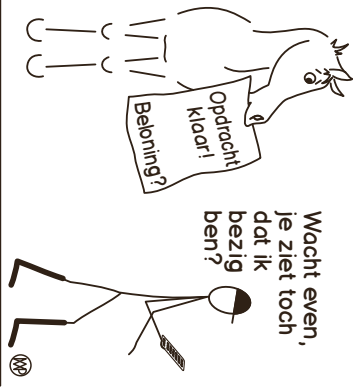
AHA = Toevallig begrijpen

NIET 'Smart'
Paarden leren... Nieuwe uitdagingen
Paarden trainen... AHA = Toevallig begrijpen
Beloon of Negeer De 'verdubbelaar' inzetten
Gedrag aanleren Rijden op een Beloning...

73

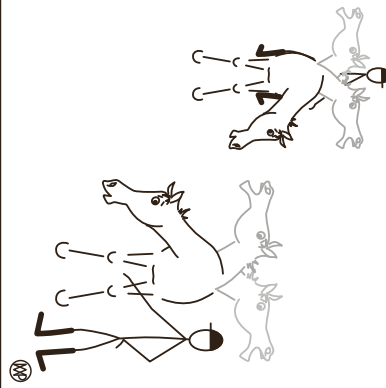
NIET 'Smart'

NIET 'Smart'
Paarden leren... Nieuwe uitdagingen
Paarden trainen... AHA = Toevallig begrijpen
Beloon of Negeer De 'verdubbelaar' inzetten
Gedrag aanleren Rijden op een Beloning...

47

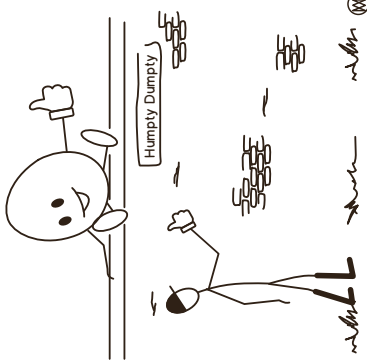
Gedrag aanleren

NIET 'Smart'
Paarden leren... Nieuwe uitdagingen
Paarden trainen... AHA = Toevallig begrijpen
Beloon of Negeer De 'verdubbelaar' inzetten
Gedrag aanleren Rijden op een Beloning...

49

Elk signaal zijn eigen betekenis

Een signaal betekent dat wat twee (of meer) individuen samen afspreken wat het betekent. Iets vragen doe je met signalen. Een vraag kan uiteindelijk zijn opgebouwd uit meerdere opeenvolgende signalen.

Elk signaal zijn eigen betekenis
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA!
NEE = nooit 'misschien' Samen gestelde oefeningen

DE stille zit stoort niet

De ruitser is méé in de beweging of gaat er onbedoeld te vaak tegen in. Voor ELK eerlijk resultaat heb je een 'stille zit' nodig. Doe voltraning, zoek een Zitcoach of neem voltiglessen en leer 'Zitten zonder storen'.

Elk signaal zijn eigen betekenis
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA!
NEE = nooit 'misschien' Samen gestelde oefeningen

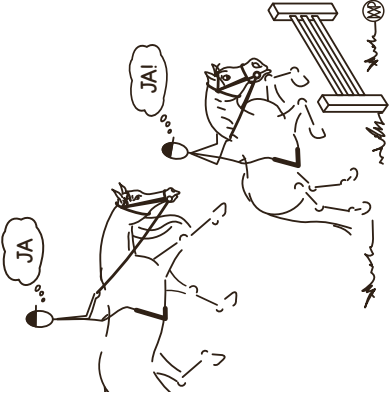
Systematisch Signalen kopiëren

Elk uniek Signaal is steeds een exacte copie van het origineel. Gebruik steeds precies dezelfde 1... 2... 3... olopende druk op precies dezelfde plaats op dezelfde manier, verander het signaal zelf niet.

Elk signaal zijn eigen betekenis
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA!
NEE = nooit 'misschien' Samen gestelde oefeningen

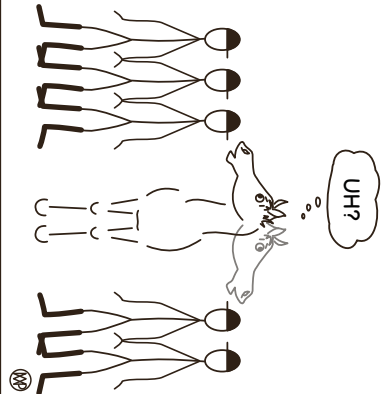
JA is altijd JA!

JA betekent: JA, goed zo! DAT is het! Dank je wel. TOP ga zo door! JA, meer en langer van dit!! JA is ook: 'gewoon gaan en BLIJVEN gaan!'

Elk signaal zijn eigen betekenis
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA!
NEE = nooit 'misschien' Samen gestelde oefeningen

Teambuilding

Vooraf paarden die door twee of meer ruiters gereden worden, kunnen in de war raken als verschillende mensen verschillende signalen of spelregels gebruiken.

Elk signaal zijn eigen betekenis
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA!
NEE = nooit 'misschien' Samen gestelde oefeningen

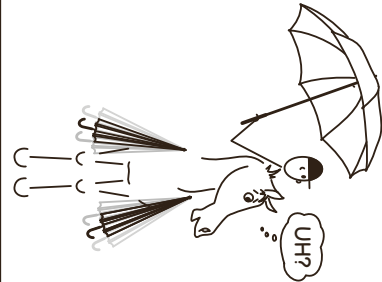
Ben jij duidelijk?

Als jij je eigen paard zou zijn, kan je dan AL de signalen van jouw ruitser goed volgen? Een ruitser die minder proef, zegt meer Stem-hulpjes? Articuler duidelijk, dan pikt hij ze er simpel, tussen al het andere gebabbel, uit!

Elk signaal zijn eigen betekenis
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA!
NEE = nooit 'misschien' Samen gestelde oefeningen

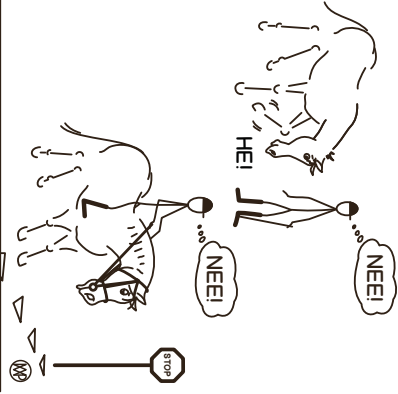
HE = een vraag..

.. geen gewoonte. Paarden wennen makkelijk aan 'repeteerende betekenisloze voorvallen. Zoals ze wennen aan flapperende paraplu's, wennen ze aan (onbewuste) herhalingen van hulpjes of onrustige handen en benen.

Elk signaal zijn eigen betekenis
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA!
NEE = nooit 'misschien' Samen gestelde oefeningen

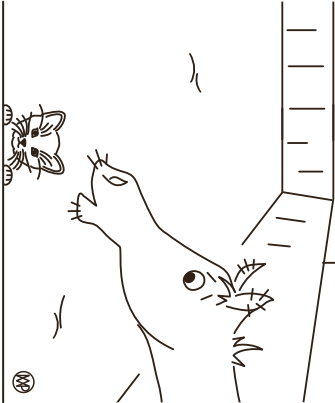
NEE = nooit 'misschien'

NEE of HO is ALTIJD stoppen, NU ophouden met wat je doet! En JA, dan volgt er (als iedereen veilig is) ook een beloning!

Elk signaal zijn eigen betekenis
DE stille zit stoort niet
Systematisch Signalen copieren
JA is altijd JA!
NEE = nooit 'misschien' Samen gestelde oefeningen

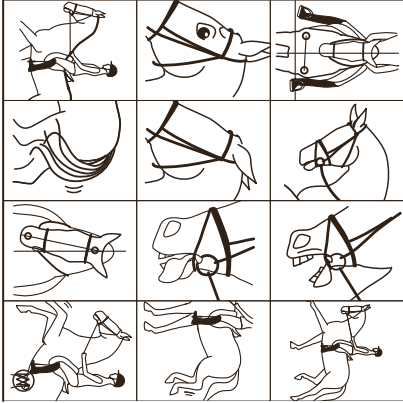
Handige Haren

Net als een kat, kan een paard niet zien wat er onder zijn neus gebeurt. Tasharen beslissen mee of iets 'ok' is of juist gevaarlijk. Oorharen beschermen tegen insecten, vuil en herrie. Die functionele haren niet knippen.

Eén paard is geen paard
Eten en Drinken
IN of UIT Conditie?
Wie bepaald hier de regels?
Deken of geen deken? Samen spelen? Samen...

Stress signalen

Paarden laten stress en/of dat ze over iets twijfelen altijd zien. Met lichaamsstaal Als je een paard goed kent, herken je eerder gedrag dat vandaag 'het anders' is dan gisteren.

Eén paard is geen paard
Eten en Drinken
IN of UIT Conditie?
Wie bepaald hier de regels?
Deken of geen deken? Samen...

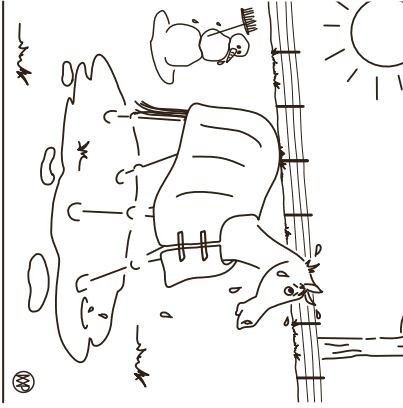
Pijnsignalen

Wie goed kijkt kan zien of een paard of een ezel ocut pijn heeft. Gebruik de EPWA, een gratis app die je helpt te beslissen of jouw paard pijn heeft (kijk in je appstore).

Eén paard is geen paard
Eten en Drinken
IN of UIT Conditie?
Wie bepaald hier de regels?
Deken of geen deken? Samen...

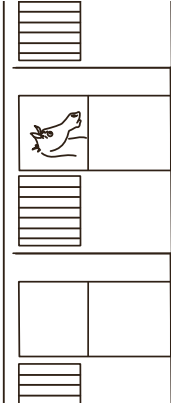
Deken of geen deken?

Sommige dekens zorgen ervoor dat het paard het veel warmer krijgt dan hij lekker vindt. De thermo-neutrale zone bevindt zich tussen ± 0 en ± 20 °C

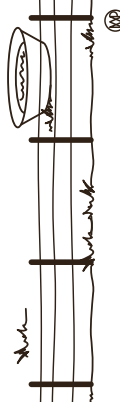
Eén paard is geen paard
Eten en Drinken
IN of UIT Conditie?
Wie bepaald hier de regels?
Deken of geen deken? Samen...

Eén paard alleen is altijd een eenzaam paard! Om zich veilig te voelen en goed te kunnen slapen heeft elk paard minstens één ander paard nodig.

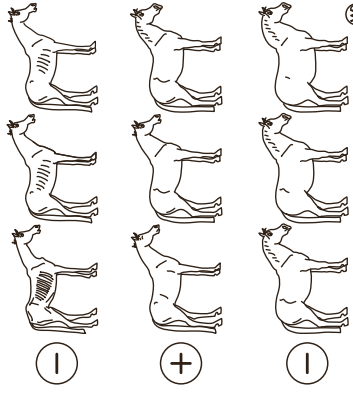
Eén paard is geen paard

De spijsvertering van een paard is niet berekend op 3 maaltijden per dag. Dag en nacht ruwvoer eten is nodig om maagzuur en gal, dat doorlopend wordt aangemaakt, te neutraliseren.

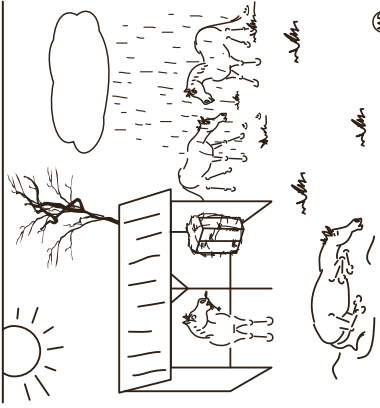
Eten en Drinken

De vetbedekking op een paardenlichaam zegt niets over het gewicht dat een paard kan dragen. Het geeft informatie over het eetpatroon van de afgelopen tijd.

IN of UIT Conditie?

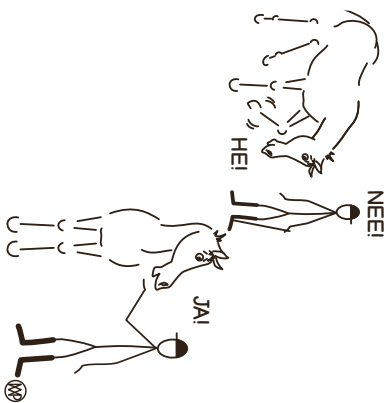
Paarden willen zelf kunnen kiezen: schaduw als de zon te fel schijnt of naast het afdek in de regen staan! Om te liggen hebben ze een zachte, schone plek nodig.

Weer of geen Weer

Kennen & (kalm) Kunnen 4-4

ALTIJD en NOOIT

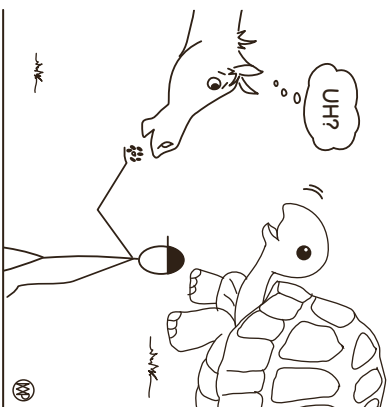
Iets dat mag volgens de spelregels mag
ALTIJD, iets dat niet mag, dat mag dus
NOOIT. Zo hou je de rust erin en roekt
niemand in de war.

Wennen aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering

28

Kennen & (kalm) Kunnen 4-5

De rustige benadering

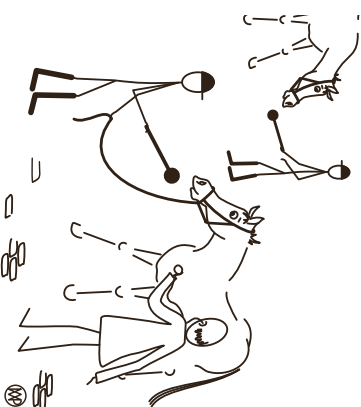
Beloon het paard, stapje voor stapje,
terwijl hij zich rustig naar een nieuw
spannend object toe beweegt.

Wennen aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering

55

Kennen & (kalm) Kunnen 4-6

Voor de dierenarts komt

Leer het paard een 'target' aan te raken
door hem daarvoor te belonen. Als de
dierenarts komt, beloon je het paard als hij
met zijn aandacht bij het 'target' spel blijft.

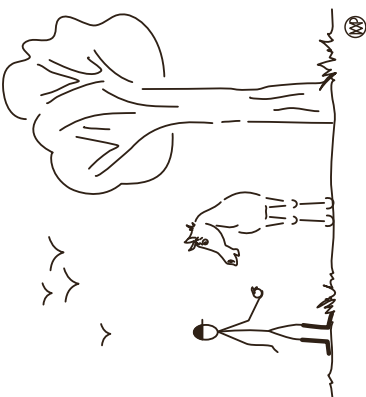
Wennen aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering

60

01

Samen spelen? Samen...
Wie bepaalt hier de regels?
Haren
Handige
Stress signalen
Eten en Drinken
Eén paard is geen paard
Deken of geen deken?

Zolang een paard denkt dat het samen
met jou veilig en leuker is dan zonder
jou, dan zal hij jou voorbeeld volgen...

Samen spelen? Samen delen!

Eten & Drinken en zo... 2-9

Wie bepaalt hier de regels?

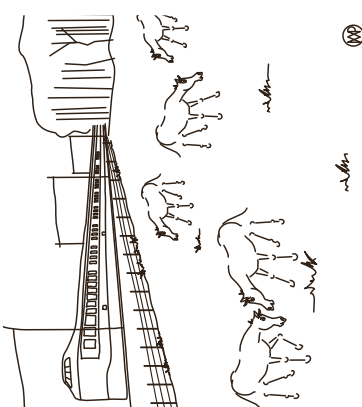
Er is geen wetenschappelijk bewijs waaruit
blijkt dat mensen spelregels mogen
schrijven en dat dieren zich daaraan
moeten houden. Dwang is geen onderdeel
van een Eerlijk Spel overeenkomst.

Eén paard is geen paard
Eten en Drinken
Pijnsignalen
Stress signalen
Handige Haren
In of UIT Conditie?
Wie bepaalt hier de regels?
Deken of geen deken? Samen...!

10

Kennen & (kalm) Kunnen 4-1

Wennen aan van alles

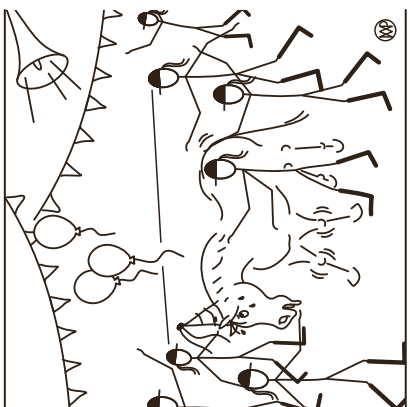
Een paard kan makkelijk wennen aan van
alles. Als het maar regelmatig voorbij komt
en niet schadelijk is. Zelfs aan 'razende
monsters' als passerende treinen.

Wennen aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering

54

Kennen & (kalm) Kunnen 4-2

Te veel tegelijk

Zorg dat een paard niet met te veel
nieuwe of spannende dingen tegelijk in
aanraking komt. Feestjes kunnen alleen
als hij daarvoor 'gestudeerd' heeft.

Wennen aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering

53

Kennen & (kalm) Kunnen 4-3

Herrieschoppers

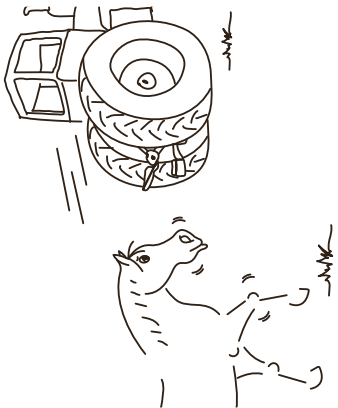

Beloon aandachtstrekkers niet met
aandacht of eten. Negeer 'herrieschoppers'
zoals de stalrat dat kan! Beloon een kort
moment van stilte met aandacht of eten!

Wennen aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering

35

Monster Management

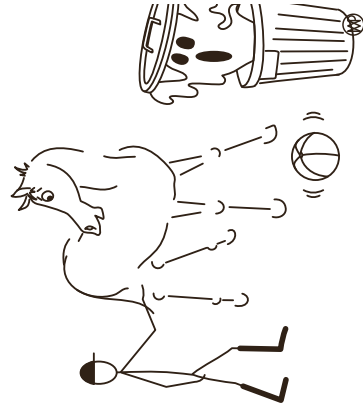

Laat het paard denken dat hij een eng object 'wegduwt' door enge objecten te 'achtervolgen' wanneer ze van het paard **af** beginnen te bewegen.

Wanneer aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering
Calm Down

56

Beloon nieuwsgierigheid

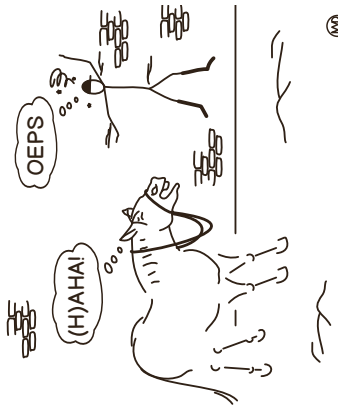

Train enge dingen één voor één door obstakels en enge dingen niet te vermijden. Leer het paard dat het leuk is om nieuwsgierig te zijn door nieuwsgierigheid te belonen.

Wanneer aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering
Calm Down

57

OEPS = beloond!

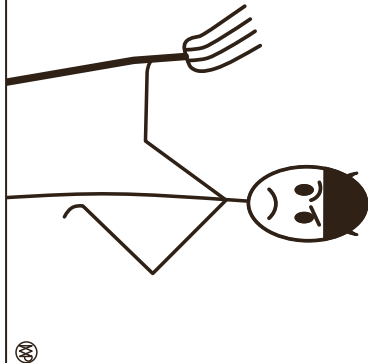

Ook gedrag dat (per ongeluk) wordt beloond zal je vaker zien. Als hij er mee weg komt' zal hij het vaker gaan doen.

Geen hogere Wiskunde
Geen meerneuzenvragen
Voorspelbare verbanden
Hij weet het al
Belonen doet begripen
Van meer minder maken
De zweep gebruik je eenlijk
OEPS = beloond!
Belonen doet begripen

48

Te serieus is niet vriendelijk

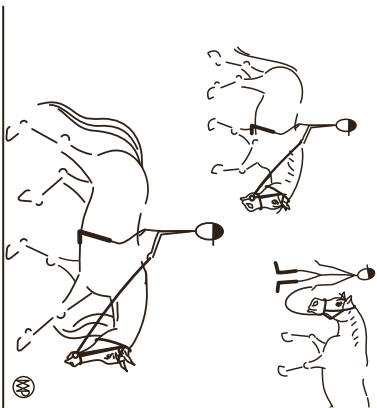

Zelfs het tijdelijk afwezig zijn van vriendelijkheid (of alles altijd serieus nemen) kan serieus gevolgen hebben voor het welbevinden van het paard.

Jezelf in de weg zitten...
Vluchten, vechten, bevriezen?
Serieus gevoortlijk
Snel afgeld
Remmen testen...
OEPS, dat is schrikken
Te veel opwindning
Hartzeer en Zielenspijn
Te serieus is niet vriendelijk
Positief stemmen
Remmen testen...

3-9

Kalmte kan je redden

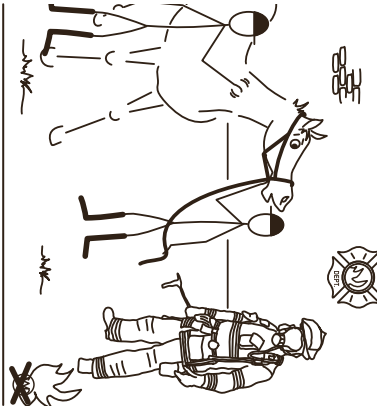

Leer het paard, als je daaron vraagt, een ontsparmen (lage) hoofd/hals houding aan te nemen. Zowel 'aan de hand', als onder het zadel in stap, draf en galop.

Wanneer aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering
Calm Down

50

Uitdagende Uitdagingen

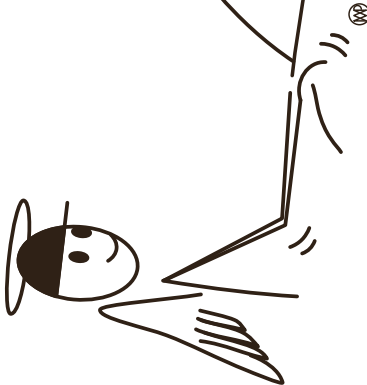

Beloon het paard voor kalm en nieuwsgierig gedrag als je nieuwe ervaringen, vreemde plekken en/of enge personen introduceert.

Wanneer aan van alles
Te veel tegelijk
Aandacht trekken
ALTIJD en NOOIT
De rustige benadering
Calm Down

58

Positief stemmen

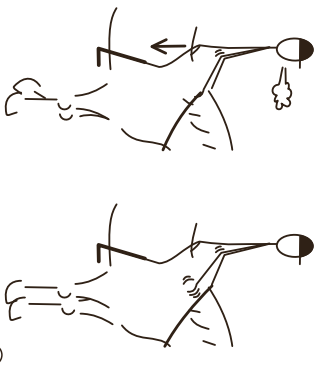
Moedig een paard aan of vraag even niets. Krab het paard vaker op de schoft en/of gebruik je stem. Laat hem tussen de oefeningen ontspannen b.v. door het strekken van de hals.

Jezelf in de weg zitten...
Vluchten, vechten, bevriezen?
Serieus gevoortlijk
Snel afgeld
Remmen testen...
OEPS, dat is schrikken
Te veel opwindning
Hartzeer en Zielenspijn
Te serieus is niet vriendelijk
Positief stemmen
Remmen testen...

04

88

Voorspelbaar leren

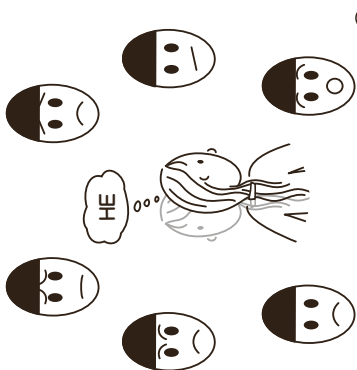

Als je iets met je zit doet of b eerst uitadent voor je de teugels gebruikt zal het paard leren 'stoppen op je zit'. Als A steeds voor B komt word A de voorspeller van B.

Geen hogere Wiskunde
Geen meerneuzenvragen
Voorspelbare verbanden
Hij weet het al
Belonen doet begripen
Van meer minder maken
De zweep gebruik je eenlijk
OEPS = beloond!
Belonen doet begripen

88

Jezelf in de weg zitten...

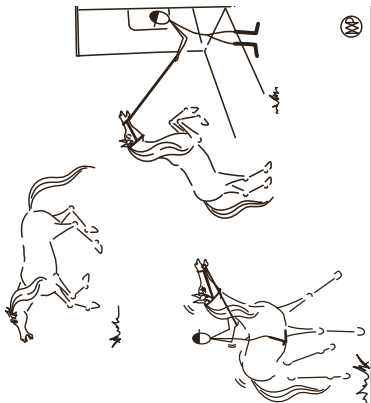
Ⓜ

Als jij je boos, verdrietig, gespannen, alleen of klungelig voelt, kan jij dan nog braaf luisteren of informatie opnemen als de instructeur tegen de groep praat?

Jezelf in de weg zitten... OEPS, dat is schrikken
Vluchten, vechten, bevriezen? Te veel opwindning
Serieuus gevaarlijk Hartzeeer en Zieleepijn
Snel afgeleid Te serieus is niet vriendelijk
Remmen testen... Positief stemmen

51

Vluchten, vechten, bevriezen?

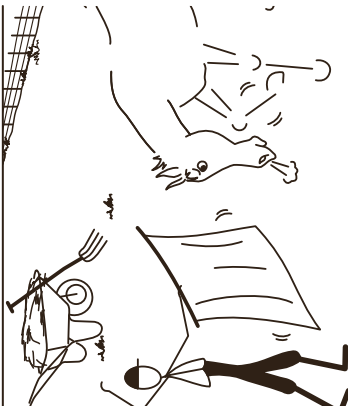
Ⓜ

Een paard kan ook boos, bang, verdrietig, alleen of onzeker zijn. Ook hij zal minder goed luisteren als iets vervelends volgens hem, weer lijkt te gaan gebeuren.

Jezelf in de weg zitten... OEPS, dat is schrikken
Vluchten, vechten, bevriezen? Te veel opwindning
Serieuus gevaarlijk Hartzeeer en Zieleepijn
Snel afgeleid Te serieus is niet vriendelijk
Remmen testen... Positief stemmen

14

Serieuus gevaarlijk

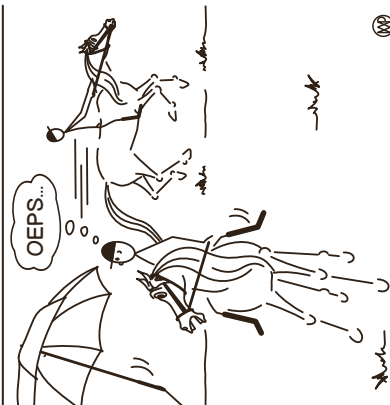
Ⓜ

Een paard dat, op de grond of onder het zadel, niet de kans heeft te vluchten wordt onvoorspelbaar en serieuus gevaarlijk. Een 'speelse' hengst is geen speelgoed.

Jezelf in de weg zitten... OEPS, dat is schrikken
Vluchten, vechten, bevriezen? Te veel opwindning
Serieuus gevaarlijk Hartzeeer en Zieleepijn
Snel afgeleid Te serieus is niet vriendelijk
Remmen testen... Positief stemmen

12

Snel afgeleid

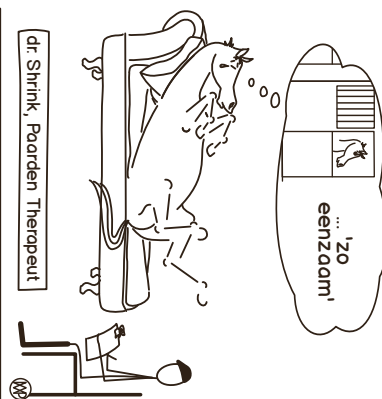
Ⓜ

Een paard dat plots verrast of afgeleid wordt let niet meer op de ruiter. Een afgeleid paard is minder veilig om te hanteren en/of te rijden...

Jezelf in de weg zitten... OEPS, dat is schrikken
Vluchten, vechten, bevriezen? Te veel opwindning
Serieuus gevaarlijk Hartzeeer en Zieleepijn
Snel afgeleid Te serieus is niet vriendelijk
Remmen testen... Positief stemmen

44

Hartzeeer en Zieleepijn

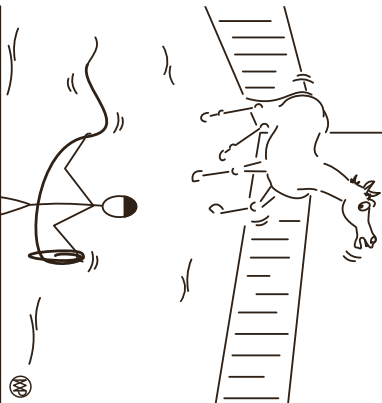
dr. Shrink, Paarden Therapeut

Ⓜ

Een paard heeft eigen emoties en kan ook echt lijden, het effect van hartzeeer en zieleepijn mogen we niet onderschatten.

18

Te veel opwindning

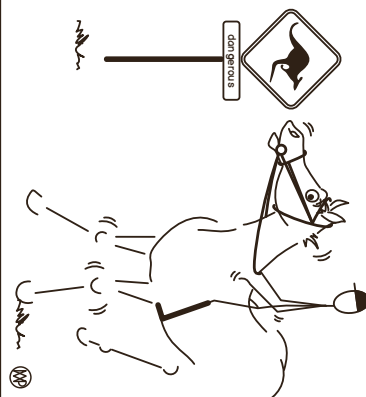
Ⓜ

Probeer te veel druk zo mogelijk te vermijden. Een stressvol, gedwongen of bang paard onthoudt niet de informatie die je zou willen dat hij onthoudt.

13

Jezelf in de weg zitten... OEPS, dat is schrikken
Vluchten, vechten, bevriezen? Te veel opwindning
Serieuus gevaarlijk Hartzeeer en Zieleepijn
Snel afgeleid Te serieus is niet vriendelijk
Remmen testen... Positief stemmen

OEPS, dat is schrikken

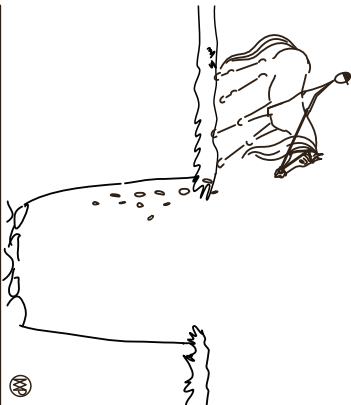
Ⓜ

Blijf kalm, gebruik je sten rustig, en krab je paard (mug met je nogels) bij de schort. Ga daar mee door tot het paard echt kalm is.

52

Jezelf in de weg zitten... OEPS, dat is schrikken
Vluchten, vechten, bevriezen? Te veel opwindning
Serieuus gevaarlijk Hartzeeer en Zieleepijn
Snel afgeleid Te serieus is niet vriendelijk
Remmen testen... Positief stemmen

Remmen testen...

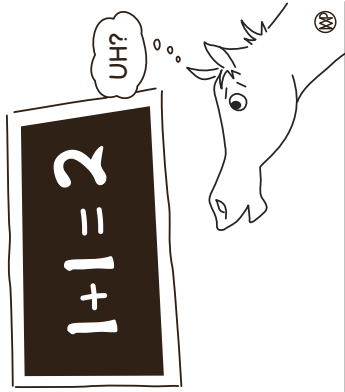
Ⓜ

... dus wil je zeker weten dat een paard stopt als jij daarom vraagt.

45

Jezelf in de weg zitten... OEPS, dat is schrikken
Vluchten, vechten, bevriezen? Te veel opwindning
Serieuus gevaarlijk Hartzeeer en Zieleepijn
Snel afgeleid Te serieus is niet vriendelijk
Remmen testen... Positief stemmen

Geen hogere Wiskunde

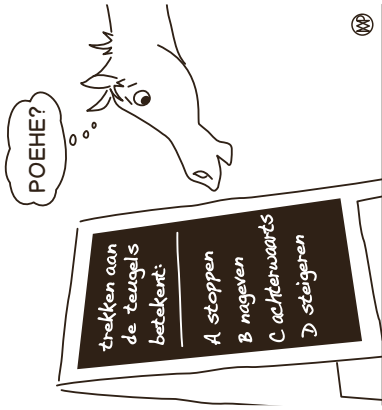

Paarden kunnen leren te doen alsof ze kunnen rekenen, maar echt rekenen kunnen ze echt niet.

Geen hogere Wiskunde Van meer minder maken
Geen meerkeuzevragen De zweep gebruik je eerlijk
Voor spelbare verbanden 1..2..3... minder werkdruk!
Hij weet het al
Belonen doet begrijpen
Voorspelbaar leren

31

Geen meerkeuzevragen

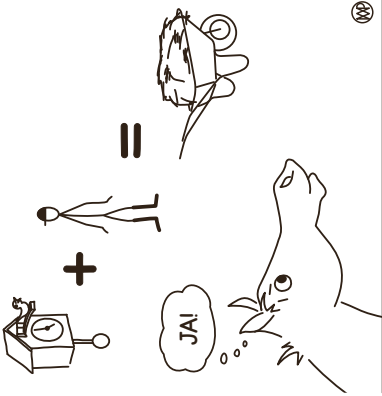

Paarden begrijpen zulke vragen niet. Gebruik voor iedere 'taak' maar één exclusief signaal waar dan ook echt maar één goed antwoord op mogelijk is. Dat antwoord beloon je!

Geen hogere Wiskunde Van meer minder maken
Geen meerkeuzevragen De zweep gebruik je eerlijk
Voor spelbare verbanden 1..2..3... minder werkdruk!
Hij weet het al
Belonen doet begrijpen
Voorspelbaar leren

81

Voor spelbare verbanden

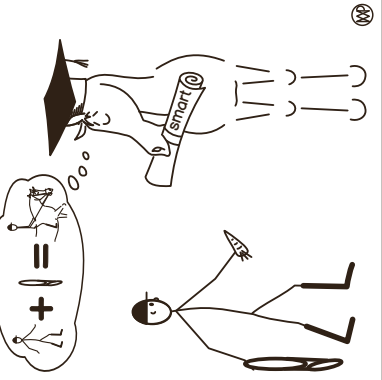

Paarden kunnen al na enkele herhalingen heel goed verbanden leggen tussen gebeurtenissen en zo voorspellen wat er daarna gaat gebeuren.

Geen hogere Wiskunde Van meer minder maken
Geen meerkeuzevragen De zweep gebruik je eerlijk
Voor spelbare verbanden 1..2..3... minder werkdruk!
Hij weet het al
Belonen doet begrijpen
Voorspelbaar leren

34

Hij weet het al

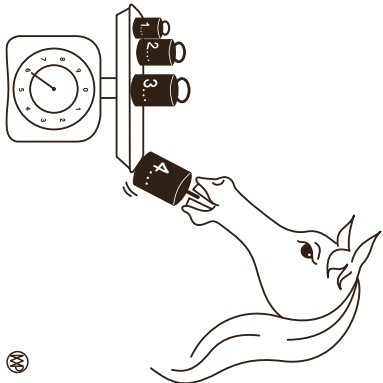

Onderschat niet het observatievermogen en de gevoeligheid van een paard. Een paard ziet details in lichaamstaal waar wij niet op letten.

Geen hogere Wiskunde Van meer minder maken
Geen meerkeuzevragen De zweep gebruik je eerlijk
Voor spelbare verbanden 1..2..3... minder werkdruk!
Hij weet het al
Belonen doet begrijpen
Voorspelbaar leren

38

1... 2... 3... minder werkdruk!

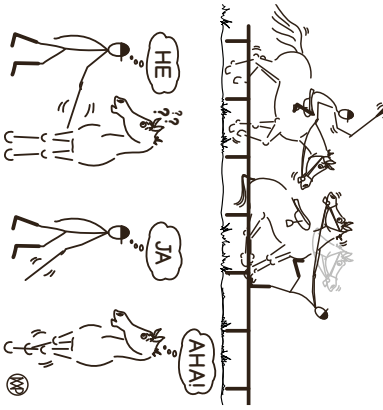

Laat altijd 'trottoirs' het volume van elk signaal toemenen, 1... 2... 3... Zo daag je het paard uit zelf inbed uit te oefenen op het 'volume' van elk signaal.

Geen hogere Wiskunde Van meer minder maken
Geen meerkeuzevragen De zweep gebruik je eerlijk
Voor spelbare verbanden 1..2..3... minder werkdruk!
Hij weet het al
Belonen doet begrijpen
Voorspelbaar leren

87

De zweep gebruik je eerlijk...

... als je er iets mee aanwijst, iets mee uitlegt, iets mee aantikt en meer. Een zweep gebruik je niet om een paard pijn te doen.

Geen hogere Wiskunde Van meer minder maken
Geen meerkeuzevragen De zweep gebruik je eerlijk
Voor spelbare verbanden 1..2..3... minder werkdruk!
Hij weet het al
Belonen doet begrijpen
Voorspelbaar leren

43

Van meer minder maken

Ook bij een ervaren paard moeten alle vragen steeds klein beginnen. 1 'alsjeblieft' = klein signaal; 2 'doe het' = groter signaal; 3 'DIT vraag ik, dank je' = stop met vragen.

Geen hogere Wiskunde Van meer minder maken
Geen meerkeuzevragen De zweep gebruik je eerlijk
Voor spelbare verbanden 1..2..3... minder werkdruk!
Hij weet het al
Belonen doet begrijpen
Voorspelbaar leren

83

Belonen doet begrijpen

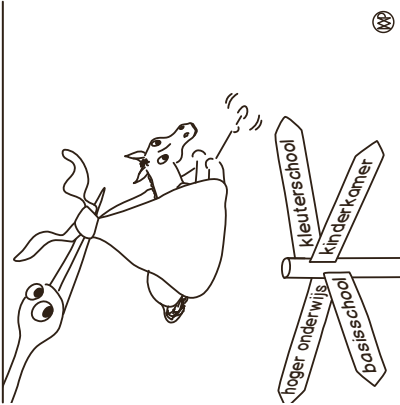

Van belonen' leert hij. Hij leert niet van de vraag die je er vlak voor stelde. Hij SNAPT welk antwoord jij wilt omdat je vaker precies op dat moment zegt 'JA goed zo, DAT is wat ik bedoel'.

Geen hogere Wiskunde Van meer minder maken
Geen meerkeuzevragen De zweep gebruik je eerlijk
Voor spelbare verbanden 1..2..3... minder werkdruk!
Hij weet het al
Belonen doet begrijpen
Voorspelbaar leren

86

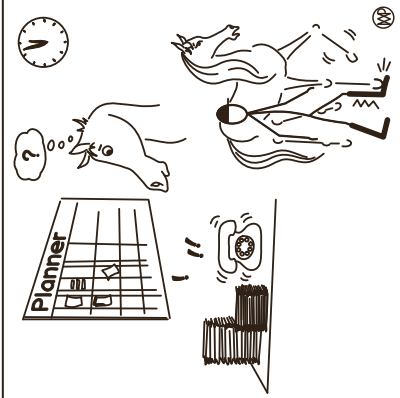
Schone Start

Hoe een 'rijpaard' zich 'braaf' gedraagt, dat leert het paard samen met ons. Die opleiding duurt jaren. Dit gedrag is niet aangeboren.

Schone Start
Aangeboren of aangeleerd
Een paard kan niet...
Te veel, te vaak, te lang
Spiegelte, spiegelte...
Elk beloond gedrag
Paard ≠ Mens
Normaal gedrag...
Gewenst gedrag...
Motivatie problemen?
Gewenst gedrag...

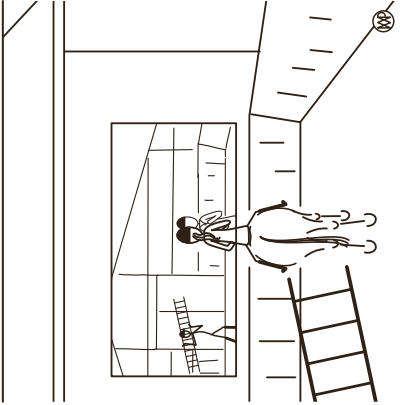
Een paard kan niet...

... de telefoon opnemen, een agenda bijhouden of toekomsplannen maken. Hij kan NIET ondeugend zijn, neemt geen wraak en hij zal je nooit EXPRES pijn doen.

Schone Start
Aangeboren of aangeleerd
Een paard kan niet...
Te veel, te vaak, te lang
Spiegelte, spiegelte...
Elk beloond gedrag
Paard ≠ Mens
Normaal gedrag...
Gewenst gedrag...
Motivatie problemen?
Gewenst gedrag...

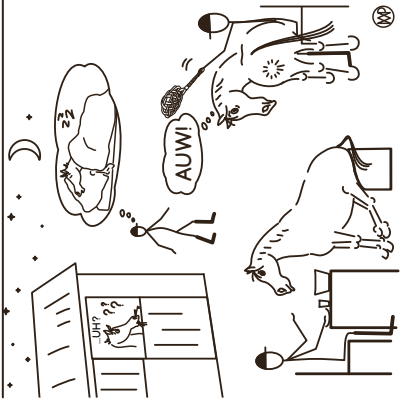
Spiegelte, spiegelte aan de wand...

Als je voor de spiegel gaat staan, kan je zien wat er naast en achter je gebeurt. Een paard heeft geen spiegel nodig, hij ziet al bijna alles. Hij heeft panoramisch zichtvermogen.

Schone Start
Aangeboren of aangeleerd
Een paard kan niet...
Te veel, te vaak, te lang
Spiegelte, spiegelte...
Elk beloond gedrag
Paard ≠ Mens
Normaal gedrag...
Gewenst gedrag...
Motivatie problemen?
Gewenst gedrag...

Paard ≠ Mens

Paarden zijn geen mensen. Paarden gaan niet op tijd naar bed, paarden eten dag en nacht door en hebben meestal geen enkel idee waarom we ze 'straf' geven.

Schone Start
Aangeboren of aangeleerd
Een paard kan niet...
Te veel, te vaak, te lang
Spiegelte, spiegelte...
Elk beloond gedrag
Paard ≠ Mens
Normaal gedrag...
Gewenst gedrag...
Motivatie problemen?
Gewenst gedrag...

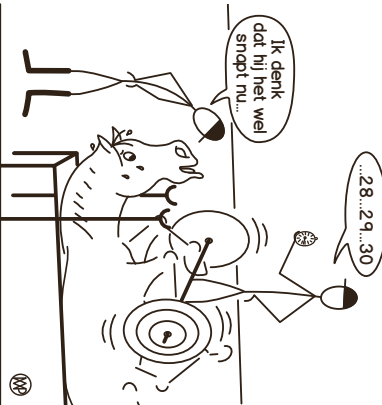
Elk beloond gedrag

... wordt door een paard herhaald als hij er in zijn ogen, voor beloond wordt. Gedrag dat in zijn ogen niets oplevert houdt vanzelf een keer op, daar kunnen wij mensen nog veel van leren.

Schone Start
Aangeboren of aangeleerd
Een paard kan niet...
Te veel, te vaak, te lang
Spiegelte, spiegelte...
Elk beloond gedrag
Paard ≠ Mens
Normaal gedrag...
Gewenst gedrag...
Motivatie problemen?
Gewenst gedrag...

Te veel, te vaak, te lang

Herhooi oefeningen niet te vaak of te lang. Drie keer 'goed gedrag' of de derde keer 'beter uitgevoerd' is genoeg voor een paard om iets blijvend te begrijpen.

Schone Start
Aangeboren of aangeleerd
Een paard kan niet...
Te veel, te vaak, te lang
Spiegelte, spiegelte...
Elk beloond gedrag
Paard ≠ Mens
Normaal gedrag...
Gewenst gedrag...
Motivatie problemen?
Gewenst gedrag...

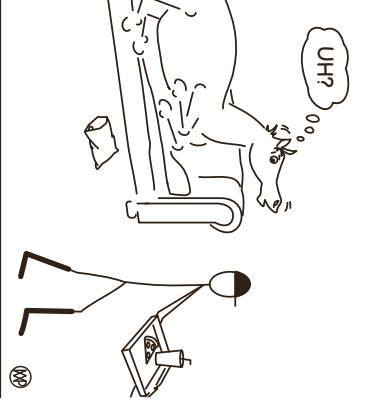
Aangeboren of aangeleerd

Overschot de intelligentie van een paard niet. Overbelasting door 'onvermijdelijke' aanhoudende prikkels, kan de oorzaak zijn van 'spooky' of overgevoelig gedrag.

Schone Start
Aangeboren of aangeleerd
Een paard kan niet...
Te veel, te vaak, te lang
Spiegelte, spiegelte...
Elk beloond gedrag
Paard ≠ Mens
Normaal gedrag...
Gewenst gedrag...
Motivatie problemen?
Gewenst gedrag...

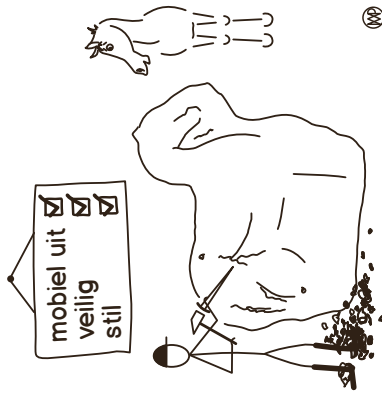
Motivatie problemen?

Leer het paard dat samen iets doen leuk (of lekker) kan zijn. Vindt uit welke omgeving, activiteit en beloning een bepaald paard het meest motiverend vindt.

Schone Start
Aangeboren of aangeleerd
Een paard kan niet...
Te veel, te vaak, te lang
Spiegelte, spiegelte...
Elk beloond gedrag
Paard ≠ Mens
Normaal gedrag...
Gewenst gedrag...
Motivatie problemen?
Gewenst gedrag...

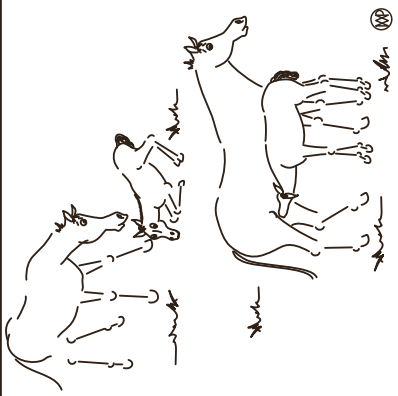
Precisie baart kunst

Creër een veilige omgeving, zonder lawaai, laat je NIET storen! Telefoon UIT! Zet een bekend paard in het zicht! Voeg steeds maar één stapje of wijziging per sessie toe aan de lesstof!

Precisie baart kunst
Babytapsjes
De Kleuterschool
Wie het kleine niet eert...
Het rijpaard in opleiding

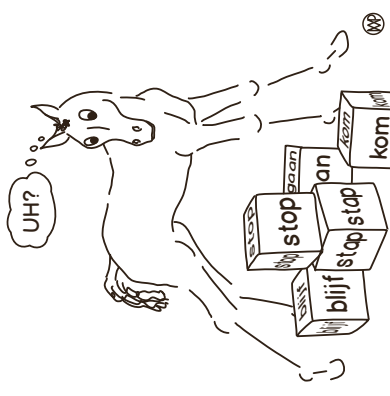
Babystapjes

Babystapjes maken betekent dat het gewenste antwoord zeer eenvoudig te vinden is (voorzeggen mag). Beloningen moeten steeds zo makkelijk mogelijk te verdienen zijn!

Precisie baart kunst
Babytapsjes
De Kleuterschool
Wie het kleine niet eert...
Het rijpaard in opleiding

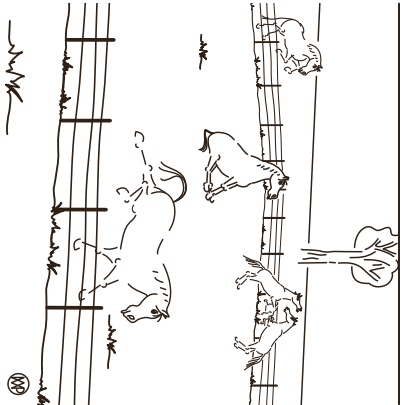
De Kleuterschool

Veulens leren spelenderwijs de basis. Wat nu mag, mag voortaan altijd, wat niet mag, mag nooit. Komen en gaan, meelopen, stil staan, een stapje terug en respect voor elkaar.

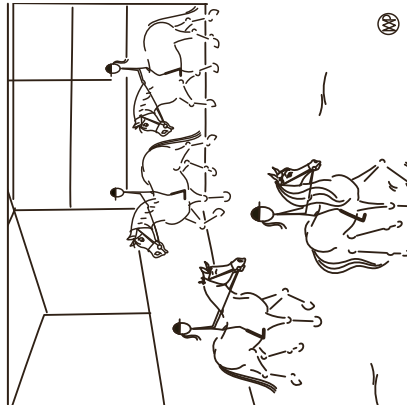
Precisie baart kunst
Babytapsjes
De Kleuterschool
Wie het kleine niet eert...
Het rijpaard in opleiding

Normaal gedrag...

Denken & Doen

Gewenst gedrag...

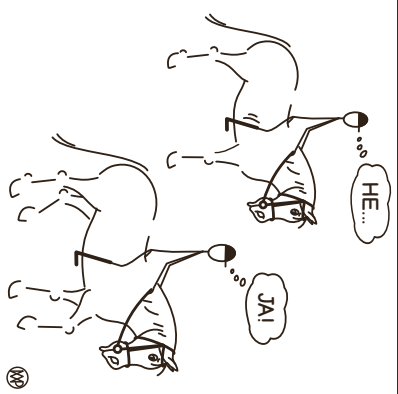

... gezien vanuit ons perspectief is niet altijd 'normaal' gedrag dat een paard vindt.

Schone Start
Een paard kan niet...
Te veel te vaak te lang
Spiegelte, spiegelte...
Paard ≠ Mens
Motivatie problemen?

Stap voor Stap

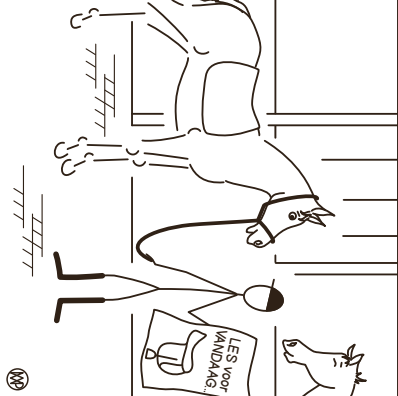
1, 2, 3 dank je wel

Precisie baart kunst
Babytapsjes
De Kleuterschool
Wie het kleine niet eert...
Het rijpaard in opleiding

Stap voor Stap

Het rijpaard in opleiding

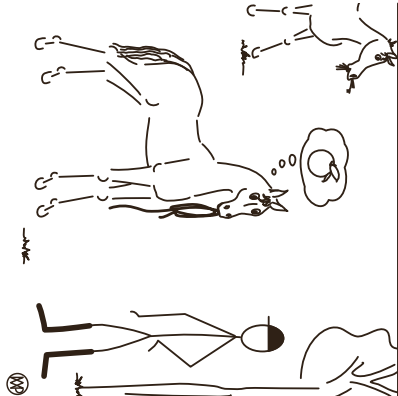

Van 'veulen naar rijpaard' gaat stap voor stap. 'Herhaal steeds al het voorgaande, lukt dat? Voeg dan één nieuw ding toe of verander maar één detail per keer.

Precisie baart kunst
Babytapsjes
De Kleuterschool
Wie het kleine niet eert...
Het rijpaard in opleiding

Stap voor Stap

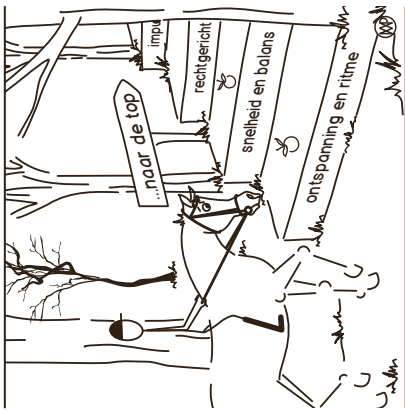
Wie het kleine niet eert...

Beloon elke stap, hoe klein ook, in de goede richting, altijd!

Precisie baart kunst
Babytapsjes
De Kleuterschool
Wie het kleine niet eert...
Het rijpaard in opleiding

Nano stapjes

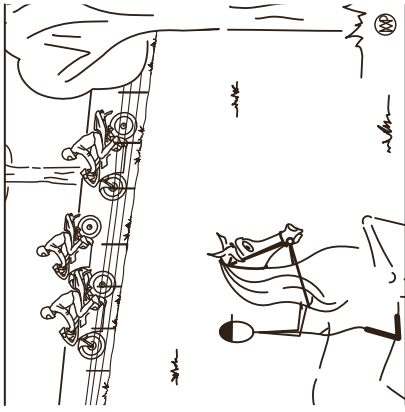

Hoe kleiner en meer voor de hand liggend de stappen zijn die je traint, des te sneller geeft hij het juiste antwoord. Wie vaker kan belonen, zal het paard sneller trainen.

Precisie baart kunst
Baby stapjes
Nano stapjes
Beloon focus
Wie het kleine niet eert...
Het rijaard in opleiding
Herhalen, herhalen...

70

Beloon focus

Beloon het paard ook regelmatig voor het 'bij de les blijven' of het 'bij jou komen' met zijn aandacht.

Precisie baart kunst
Baby stapjes
Nano stapjes
Beloon focus
Wie het kleine niet eert...
Het rijaard in opleiding
Herhalen, herhalen...

46

De volgende stap...

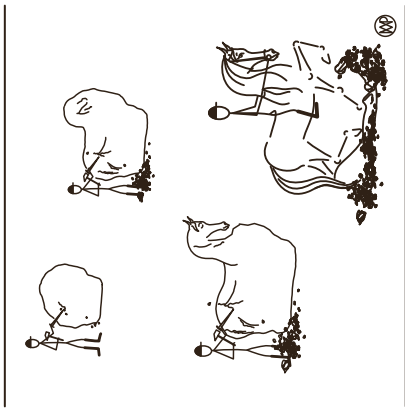

... alleen als hij de vorige stappen snapt en moeiteloos kan herhalen.

Precisie baart kunst
Baby stapjes
Nano stapjes
Beloon focus
Wie het kleine niet eert...
Het rijaard in opleiding
Herhalen, herhalen...

74

Herhalen, herhalen...

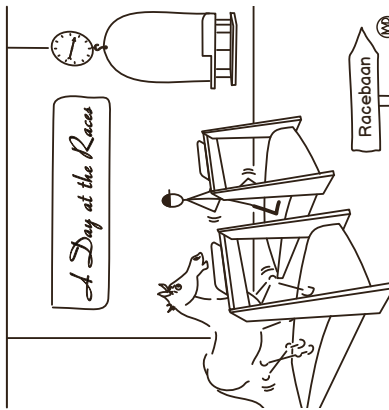

... werk gestaag door dan zal je het snelst vooruitgang boeken. Met geduld en oefening polijst je kleine reacties en details tot excellente resultaten.

Precisie baart kunst
Baby stapjes
Nano stapjes
Beloon focus
Wie het kleine niet eert...
Het rijaard in opleiding
Herhalen, herhalen...

80

De Basis? Dagelijkse kost!

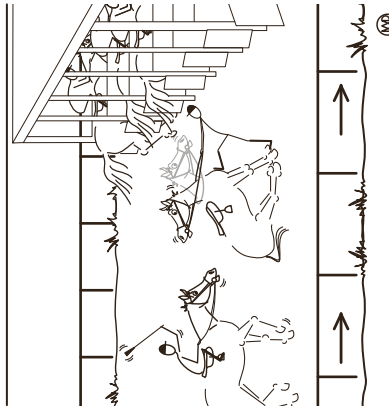

Door 'de basis', de voor dit paard bekende oefeningen, dagelijks en systematisch te herhalen in de 'warming up' stel je het paard mentaal gerust en bereid je het fysiek voor op een prestatie.

De Basis? Dagelijkse kost!
Geen Geweld...
Blijven gaan...
Het ritme bewaren...
En de winnaar Werkt aan...
Overdaad schaadt...

91

Geen Geweld...

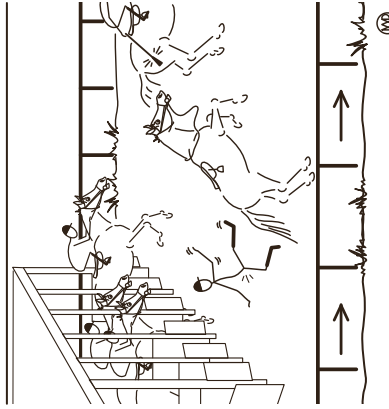
... als een prestatie met kracht wordt afgedwongen wordt de uitkomst minder voorspelbaar.

Ga naar het volgende plaatje...

De Basis? Dagelijkse kost!
Geen Geweld...
Blijven gaan...
Het ritme bewaren...
En de winnaar Werkt aan...
Overdaad schaadt...

92

Blijven gaan...

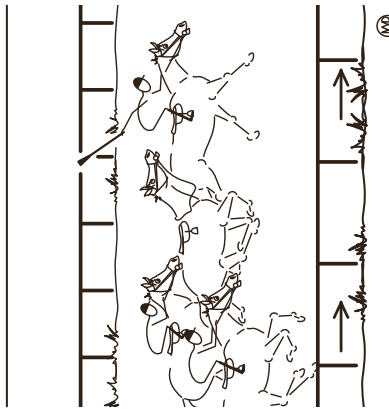

... 'op eigen benen gaan' betekent dat het paard geleerd heeft een taak te volbrengen zonder dat de ruiter een vraag steeds blijft herhalen...

De Basis? Dagelijkse kost!
Geen Geweld...
Blijven gaan...
Het ritme bewaren...
En de winnaar Werkt aan...
Overdaad schaadt...

93

Het ritme bewaren...

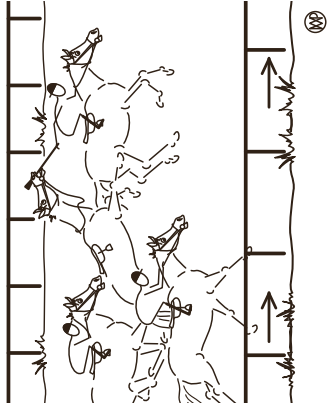
... het paard is in staat om zijn paslengte te bewaren zonder dat de ruiter het signaal daarvoor herhaalt...

De Basis? Dagelijkse kost!
Geen Geweld...
Blijven gaan...
Het ritme bewaren...
En de winnaar Werkt aan...
Overdaad schaadt...

94

Zelf doen & Blijven gaan! 10-5

Overdaad schaadt...

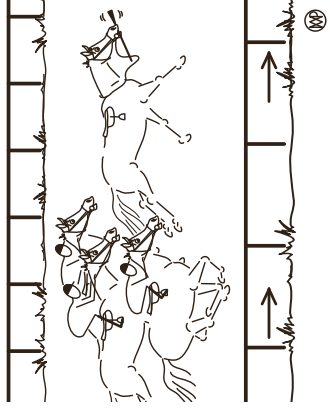
het paard laat zien dat hij in staat is in een 'gang' (stap, draf of (ren)galop) te blijven zonder herhaald gebruik van hulpmiddelen (zweep, sporen of leadrope)...

De Basis? Dagelijkse kost! Tempo bewaren...
Geen Geweld... Een houding bewaren...
Blijven gaan... Slim genoeg...
Het ritme bewaren... En de winnaar Werkt aan...
Overdaad schaadt... Optimaal paard Welzijn

55

Zelf doen & Blijven gaan! 10-6

Tempo bewaren...

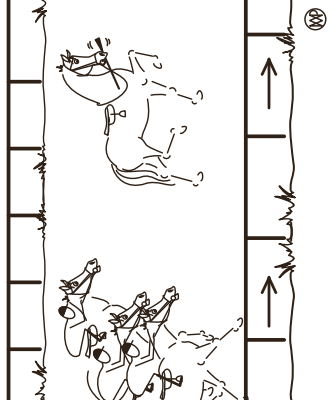
het paard bewaart het gevraagde tempo tot de ruiter iets anders vraagt...

De Basis? Dagelijkse kost! Tempo bewaren...
Geen Geweld... Een houding bewaren...
Blijven gaan... Slim genoeg...
Het ritme bewaren... En de winnaar Werkt aan...
Overdaad schaadt... Optimaal paard Welzijn

56

Zelf doen & Blijven gaan! 10-7

Een houding bewaren...

het paard heeft geleerd op eigen benen te lopen en oefeningen in een bepaalde houding uit te voeren, deze mogen echter niet schadelijk zijn voor het paard...

De Basis? Dagelijkse kost! Tempo bewaren...
Geen Geweld... Een houding bewaren...
Blijven gaan... Slim genoeg...
Het ritme bewaren... En de winnaar Werkt aan...
Overdaad schaadt... Optimaal paard Welzijn

57

Zelf doen & Blijven gaan! 10-10

... Optimaal paard Welzijn

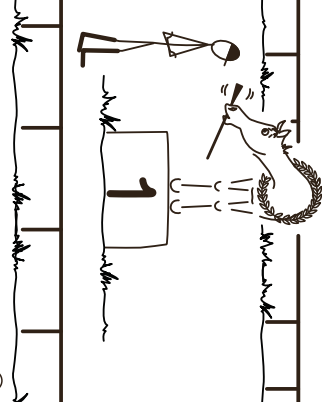

Wil je aan de slag met W.O.W. of deze poster zelf printen?
www.paardwelzijn.nl
www.horsecare.com
www.equitationscience.com

100

Zelf doen & Blijven gaan! 10-9

En de winnaar Werkt aan...

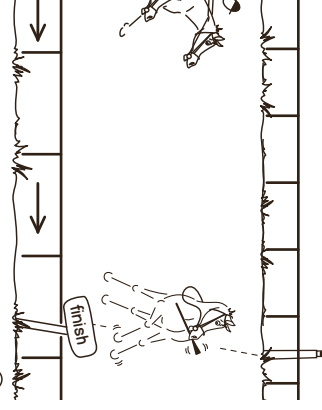

De Basis? Dagelijkse kost! Tempo bewaren...
Geen Geweld... Een houding bewaren...
Blijven gaan... Slim genoeg...
Het ritme bewaren... En de winnaar Werkt aan...
Overdaad schaadt... Optimaal paard Welzijn

99

Zelf doen & Blijven gaan! 10-8

Slim genoeg...

het paard laat zien dat hij, zonder onophoudelijke inwerking van de ruiter, een oefening kan (blijven) uitvoeren...

De Basis? Dagelijkse kost! Tempo bewaren...
Geen Geweld... Een houding bewaren...
Blijven gaan... Slim genoeg...
Het ritme bewaren... En de winnaar Werkt aan...
Overdaad schaadt... Optimaal paard Welzijn

98